

Ons werk in de Theosofische Vereniging – II

– N. Sri Ram

De theosofische beweging is in essentie een spirituele impuls die de weg vrijgemaakt heeft voor die krachten die de toekomst gaan vormgeven. Zij heeft mensen over de hele wereld een spirituele visie gegeven, een geheel andere visie op wat spiritualiteit is dan wat mensen denken. De leden van de Theosofische Vereniging zijn niet buitengewoon slim, geleerd of invloedrijk; toch hebben zij gereageerd op de boodschap van de theosofie en op bepaalde krachten die vrijgekomen zijn door deze beweging. Hun reactie op de schoonheid van de theosofie stelt hen in staat een kanaal te vormen voor deze krachten.

In *De Sleutel tot Theosofie* zegt H.P. Blavatsky in haar energieke en beeldende taal dat de Vereniging op moet passen dat zij niet vastloopt in sektarisme of dogma's. Maar dat betekent niet dat wij, wanneer wij iets weten over de waarheid van de dingen, er niet over moeten spreken of schrijven, omdat de wereld de theosofie meer dan ooit nodig heeft. Met theosofie bedoel ik de fundamentele waarheden, de hoofdzaken van de theosofie, niet de vele details waarover mensen van mening kunnen verschillen.

Er is veel controverse geweest over de vraag of Mars of Mercurius behoren tot de aardketen of dat zij eenheden zijn van andere onafhankelijke ketens. Maar aangezien ik niet in een positie ben om dit vraagstuk zelf op te lossen, blijf ik volkomen gelukkig zonder enige mening over dat onderwerp te vormen, of er zelfs maar een nacht van wakker te liggen. Wat doet het er voor ons toe? Wanneer het mogelijk is dat wij dat weten, komen we er wel achter. Zoiets is niet echt belangrijk vanuit het

N. Sri Ram was president van de TS van 1953 tot 1973 en redacteur van *The Theosophist*. Dit is het tweede deel van een ongereviseerde voordracht, gehouden voor leden in Auckland, Nieuw Zeeland, op 30 augustus 1960.

standpunt van ons eigen leven, onze verplichtingen en verantwoordelijkheden. Ik zeg niet dat het misschien niet interessant is om te weten, maar aangezien wij niet in een positie verkeren om dit vraagstuk op te lossen, kunnen wij beter ons denkvermogen in een staat van prettige afwachting laten. Er zijn ontelbare vragen waarop wij niet onmiddellijk een antwoord kunnen vinden, dus wij kunnen net zo goed onze onwetendheid aanvaarden en volkomen gelukkig zijn.

De huidige tijd is er een van heel frappante mentale ontwikkeling, maar ofschoon er wonderbaarlijke vooruitgang geboekt is in de verscheidene gebieden van de moderne wetenschap, merken we toch dat deze mentale ontwikkeling mensen oppervlakkig en eenzijdig gemaakt heeft. Het heeft ook een intensivering veroorzaakt van individualisme en afgescheidenheid, als gevolg waarvan er zo veel lijden en ongeluk is in de wereld.

Om in de huidige situatie te kunnen helpen moeten wij de mensen laten zien, als wij het tenminste zelf begrijpen, dat het denkvermogen maar een instrument is en zijn beperkingen kent. Er zijn ook veel andere dingen die de mensen moeten beseffen, bijvoorbeeld de heiligheid van het leven; dat elke levensvorm goddelijk is; de essentiële eenheid van de mensheid achter alle verschillen die aan de oppervlakte liggen; de weg tot geluk die diep in onszelf ligt en niet buiten ons; de betekenis van ware vrijheid – van hart en denkvermogen, niet alleen maar vrijheid van dit of dat, maar vrijheid op zichzelf; en de betekenis van de dood. Er zijn heel wat gebieden waarop de theosofie een wonderbaarlijk licht laat schijnen. Is het dan niet onze plicht om ons inzicht, hoe beperkt ook, te delen

met andere mensen die misschien de visie die wij hebben, nog niet ontdekt hebben? Maar in onze presentatie daarvan moeten wij altijd mensen het gevoel geven dat de theosofie geen rare leerstelling is: het is de waarheid omtrent de dingen; het gaat over hoe het leven is en uitdijt, wat de dood betekent.

Er zijn ontelbare vragen waarop wij niet onmiddellijk een antwoord kunnen vinden, dus wij kunnen net zo goed onze onwetendheid aanvaarden en volkomen gelukkig zijn.

De theosofie is op zich niet eigenaardig, maar verscheidene dingen die in tegenspraak zijn met de volkomen logische en redelijke visie die de theosofie biedt, zijn eigenaardig. In de bijbel staat 'De waarheid zal u vrij maken'. Zij bevrijdt ons van bijgeloof en angst en welke waarheid wij ook te berde brengen, zij dient gerelateerd te zijn aan het leven en onze dagelijkse ervaringen. Als we alleen maar praten over iets wat abstract is en geen verband met ons leven en onze levenshouding houdt, zal het heel weinig effect of impact hebben op het leven van anderen. Bovendien moet de waarheid, als daarvan sprake is, haar tijd afwachten, als mensen niet reageren op de waarheid die u hun voorlegt. Wij moeten een element van geduld in onze aard hebben, want door alleen maar met een theosofische toverstaf te zwaaien zullen wij niet de hele wereld bekeren.

De waarheid die wij naar voren brengen zal er niet onder lijden als wij uit onze eigen ondervinding spreken, hoe die ook zijn mag, zelfs als die beperkt is. Maar als u bepaalde dingen begrijpt,

dan kunt u dit inzicht vast wel tot uitdrukking brengen. De wijsheid moet gepropageerd worden door diegenen die de geest van de wijsheid in zich hebben, hetgeen betekent dat zij over begrip moet beschikken, begrip met betrekking tot de mensen en tot wat u te vertellen hebt. Bij het naar voren brengen van onze waarheid kunnen wij zo dogmatisch worden dat er een natuurlijke weerstand wordt opgeroepen met betrekking tot de manier van presenteren en dus ook met betrekking tot de waarheid. Wij moeten altijd oppassen dat wij een benadering gebruiken die open staat voor nieuwe feiten en nieuwe overwegingen. Deze houding van het denkvermogen is essentieel voor het succes van ons werk in de Theosofische Vereniging.

Voor ons zou de theosofie niet alleen maar een theosofie van boeken moeten zijn, welke boeken dat ook zijn; het zou meer dan wat dan ook een manier van leven en handelen moeten betekenen.

Het denkvermogen moet openstaan voor de waarheid waar die ook maar te vinden is en wij dienen geen houding aan te nemen zoals zoveel mensen die hebben: 'Dit staat niet in de Koran, daarom is het of overbodig of volkomen onjuist', of: 'Dit staat niet in de bijbel', of: 'Dit staat niet in *De Geheime Leer*'. De hele openbaring zoals die in *De Mahatma Brieven* en *De Geheime Leer* staat is maar een fragment van de waarheid. Er is wel gezegd dat alleen een tipje van de sluier is opgelicht. Eén van de Meesters heeft gezegd dat zij niet méér van de waarheid naar buiten kunnen brengen, omdat we deze zelf

moeten ontdekken. Dus zou het niet helpen om te zeggen dat dit niet is volgens onze specifieke bijbel, wanneer u een andere presentatie of manier van benaderen tegenkomt

Er is een boek van Max Mueller, getiteld *The Theosophy of the Upanishads*. Het is een prachtig geschreven boek, uitgegeven voordat de Theosophical Society werd opgericht. Wij respecteren allemaal H.P. Blavatsky (HPB) en hebben eerbied voor haar en ik respecteer niemand meer dan haar, maar ik ben het niet eens met mensen die zeggen dat het woord 'theosofie' beperkt zou moeten blijven tot de geschriften van HPB. Als wij dat doen, zouden wij een sekte in het leven roepen rond die geschriften en precies doen waartegen HPB waarschuwde in *De Sleutel tot de Theosofie*.

Wijsheid is waarheid in handeling (wisdom is truth in action). Wanneer er actie is volgens de ware aard van de dingen, dan is het wijs vanuit het standpunt van de natuur, van de realiteit. Wijsheid is niet alleen maar informatie. Het woord 'wijsheid' houdt een verwijzing in naar handelen en ook naar het leven. Het leven omvat zowel ervaren als ook handelen. Dus wanneer de handeling niet gebaseerd is op onjuiste veronderstellingen of een illusoir beeld van de dingen, dan is het wijs handelen of een uitdrukking van de wijsheid. Waarheid betekent waarheid over het leven en al haar verschijnenselen. Dat is de waarheid die wij moeten kennen en zij omvat waarheid over onszelf, omdat wij ook manifestaties zijn van het Ene Leven. Het ervaren van deze waarheid in ons denken en er in ons handelen uitdrukking aan geven is wijsheid, niet het handelen gebaseerd op denkbeelden die fantastisch zijn, onwaar of alleen maar bijgeloof of

de verbeelding van een oververhit brein. Dus is wijsheid handelen vanuit de waarheid of waarheid in actie.

Voor ons zou de theosofie niet alleen maar een theosofie van boeken moeten zijn, welke boeken dat ook zijn; het zou meer dan wat dan ook een manier van leven en handelen moeten betekenen. Dan krijgen wij nooit genoeg van de theosofie. Wanneer u alleen maar gegeven informatie hebt, waarover de opwinding na enige tijd wegebt, gaat u om meer en meer informatie vragen. Er komt geen eind aan deze informatiehonger die alleen maar het denkvermogen van de mens stimuleert en opwindt. Maar als wij een houding hebben van creativiteit dan zal de theosofie niet oudbakken worden of oninteressant.

Als u een kunstenaar schilderijen in een galerie laat zien, zal hij nooit zeggen: 'Is dat alles, kunnen we niet meer schilderijen bekijken?' Zijn denkvermogen werkt niet zo, omdat hij gericht is op het scheppen van iets uit zijn eigen genialiteit, zijn eigen vermogen. Ook wij kunnen iets waardevols creëren, wat niet noodzakelijkerwijs iets tastbaars betekent, een schilderij, een gedicht, een lezing of wat dan ook. Er zou iets in onszelf moeten zijn, in ons eigen wezen, dat in beweging gebracht wordt door ons contact met deze wijsheid, en dan zal het nooit oudbakken of saai worden. Wij krijgen er nooit genoeg van omdat het leven dan altijd een avontuur is. Wij maken dan vooruitgang, leren elke dag van alles, waarbij wij onszelf voortdurend veranderen, onze kijk op de dingen aanpassen, terwijl wij onze eigen expressie vervolmaken, zodat wij betrokken zijn bij het belichamen van deze wijsheid. Dat is natuurlijk een geweldig grote taak, maar een taak die fascinerend is voor

wie deze op zich neemt. De geest van die wijsheid moet ons hart binnendringen, onze manier van leven veranderen en de manier waarop wij praten, onze relaties met alle mensen, wat wij van ze vinden, hoe wij ons gedragen in een noodsituatie of bij problemen. Er bestaat geen aspect van het leven dat niet gewijzigd kan worden door de theosofie wanneer wij begrijpen wat theosofie in haar innerlijkheid en essentie is.

Er moeten overal theosofen zijn die in hun levenswijze, hun denkwijze en hun kijk op het leven de creativiteit van de wijsheid zichtbaar maken.

Als wij die creatieve geest kwijtra- ken, is de theosofie na enige tijd niet meer opwindend en wordt zij saai en mechanisch. Dus moeten er overal theosofen zijn die in hun levenswijze, hun denkwijze en hun kijk op het leven de creativiteit van de wijsheid zichtbaar maken. Denk eraan dat niet het denkvermogen creëert. Het denkvermogen is een vormgever. Het is in staat tot een bepaald soort vakmanschap, maar de impuls van de schepping ontstaat ergens voorbij het denkvermogen, in de natuur of misschien in ons bewustzijn. Of liever, om het simpel te stellen, de schepping begint in het diepste van ons wezen, onze diepere aard wanneer die aard belevendigd wordt, omdat hij volkomen verschilt van die aard die wij aan de wereld laten zien, aangepast en gevormd op bepaalde manieren door het contact met de uiterlijke wereld.

Dus ik denk dat wij niet alleen boekenwijsheid moeten verkondigen, maar vanuit ons begrijpen moeten praten. Wij moeten handelen vanuit die diepe-

re aard, spreken uit ons hart, leven vanuit onze diepten. Pas wanneer wij op die manier getransformeerd zijn door wat wij theosofie noemen, ontdekken we dat we als theosofen heel gelukkig zijn. Het is een manier van voortdurend de vele krachten in ons loslaten, waardoor wij bijna van moment tot moment worden getransformeerd, ook al zijn wij ons niet bewust van die transformatie.

Alleen op die manier kan iedere theosoof een stroom van levende theosofische invloed worden. Hij hoeft zelfs niet veel te praten, maar hij zal zich onderscheiden in de zin dat hij anders leeft, een andere denkwijze heeft, een andere geest die hem natuurlijkerwijs onderscheidt van anderen. Dit onderscheid ontstaat op een natuurlijke manier, net als een leeuw met natuurlijke waardigheid loopt. Hij neemt geen enkele pose aan of probeert waardig te zijn.

Er zit schoonheid in veel vormen in de natuur. Prachtige schoonheid, waardigheid, lichtheid enzovoort ontstaan uit de levensprocessen. Geen enkel mens kan die wonderen produceren waartoe de natuur in staat is. Maar de natuur kan ook vanuit ons binnenste werken, want binnenin ons ligt een natuur die niet onder de heerschappij van een geconditioneerd denkvermogen geraakt is. Als die diepere natuur belevendigd zou worden, zou zij ook wonderen produceren die zich manifesteren door ons leven, in al onze manieren en door ons denkvermogen. De Theosofische Vereniging heeft grote mogelijkheden, mits wij de juiste benadering hebben en begrijpen wat de mogelijkheden zijn en hoe wij ze kunnen realiseren. Anders zijn wij alleen maar

saaie of routineuze theosofen met een etiket op.

Zonder enig etiket zouden wij in staat moeten zijn uit de sleur te geraken waarin wij normaliter verzonken zijn – de sleur van gedachten, gedragingen enzovoort. Wij zouden in staat moeten zijn te handelen vanuit een middelpunt dat buiten onze normale groef ligt. Dat wil zeggen, wij moeten in staat zijn alles in het leven, wat wij in de krant lezen, wat we in een huiselijke situatie zien, wat we als een probleem in de loge ervaren, wat een persoonlijk probleem is, te zien vanuit een nieuw standpunt dat niet alleen maar een herhaling is van de oude denkprocessen. Dat is voor iedereen tot op zekere hoogte mogelijk, en als wij begrijpen dat deze mogelijkheden bestaan, dan kunnen we ze realiseren. Juist het feit dat wij denken dat een bepaald ding mogelijk en wenselijk is, toont aan dat er al een bepaalde impuls binnenin ons tot leven gewekt is die ons dat besef geeft.

De Theosofische Vereniging kan in de toekomst worden wat wij er nu van maken. Misschien is er een bepaald momentum dat uit het verleden stamt, maar tegelijkertijd zouden wij niet alleen maar moeten teren op het verleden of op gedachten over de toekomst die iemand misschien genoemd heeft. Wij moeten beseffen dat wij de tijdelijke beheerders zijn van dit werk en daarom moeten wij onze beheerstaak op de best mogelijke manier verrichten en aan wie er misschien na ons komt een vereniging doorgeven die vol leven en energie is, waarin iedereen tracht een ander soort leven te leven en te denken langs lijnen van waarheid.

Uit: *The Theosophist*, april 2006
Vertaling: A.M.I.